

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DATABÁZE

ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

ÚNOR

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Am Abend aßen alle Aale... : Alliterationen und Zungenbrecher entwickeln und illustrieren / [Am Abend aßen alle Aale... (Večer všichni snědli úhoře...) : vytvářet a znázorňovat aliterace a jazykolamy] / Axel Felser -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Deutsch -- ISSN 1616-7112 -- Roč. 2022, č. 76 (4.Quartal) (2022), s. 21-23.

Nedílnou součástí výuky jazyků v dětském věku jsou říkanky, jazykolamy a hry s jazykem. Klíčové je, aby učitel nechal žákům v počátečním vyučování prostor pro jazykové experimenty - i ty, jež se vymykají správné gramatice i obsahové správnosti slova. Porušování jazykových konvencí, zkoušení a vědomé měnění větných sekvencí a slovních významů je pro děti atraktivní. Článek se zabývá aliterací a jazykolamy jako dobrým způsobem, jenž dětem přináší radost ze hry s jazykem.

dětství ; jazyková výuka ; experiment ; gramatika ; jazyková dovednost ; slovo ; věta ; význam ; radost ; hra ; počáteční vyučování ; aliterace ; říkanky ; jazykolamy ; konvence

<http://katalog.npmk.cz/documents/526743>

2.

Bulling : specifika projevnenija v detskom sadu / [Šikanování : specifika jeho projevů v mateřské škole] / Irina Borisovna Tereškina, Julija Jevgen'evna Guseva, Galina Vjačeslavovna Semenova -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 94, č. 10 (2022), s. 43-51.

Další díl v sérii o školní šikaně v předškolním zařízení. Zmíněny jsou rozdíly mezi šikanou v mateřské škole a šikanou v základní škole. Podrobně jsou rozebrána specifika šikany v MŠ, její hlavní formy a role pedagoga při jejím řešení. Přestože v mateřských školách není šikana rozšířena tak jako v základní škole, je nutno se jí zabývat a pokud možno ji eliminovat.

šikanování ; nesprávné chování ; vztahy mezi vrstevníky ; mateřská škola ; předškolní výchova ; předškolní dítě ; role učitele ; interpersonální vztahy ; sociální interakce ; Rusko ; specifika

<http://katalog.npmk.cz/documents/526489>

3.

A comparison of student and staff perceptions and feelings about assessment and feedback using cartoon annotation / [Jak vnímají studenti a jak učitelé hodnocení a zpětnou vazbu pomocí kreslené anotace] / Xin Zhao, Andrew Cox, Ally Lu, Anas Alsuhaibani -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 46, č. 5-6 (June-August) (2022), s. 586-604.

Hodnocení a zpětná vazba jsou kritickými součástmi výuky obsahující různé interpretace a nedorozumění zejména pokud jde o jasnost kritérií a spravedlnost výsledků. Cílem výzkumu bylo prozkoumat, jak studenti a učitelé přemýšlejí o hodnocení a zpětné vazbě a jaké jsou důsledky tohoto procesu. Byla zvolena metoda využívající kvalitativní data z rozhovorů v kombinaci s inovativní technikou použití kreslených ilustrací, které byly anotovány účastníky. Výsledky odhalily širokou škálu emocí spojených s hodnocením a zpětnou vazbou mezi studenty i učiteli, z nichž většina byla negativních. Studenti se cítí nejistí ohledně stanovených úkolů, poukazovali na nedostatek dialogu mezi studenty a učiteli, přičemž učitelé se jim často vyhýbají ze strachu z konfliktu. Studenti často nerozuměli používané terminologii. Inovativní metoda anotace karikatur byla úspěšná v tom, že odhalila aspekty emocionálního i kognitivního zážitku z hodnocení včetně skrytých předpokladů.

vysoká škola ; student ; vysokoškolský pedagog ; hodnocení studenta ; zpětná vazba ; terminologie ; kognitivní psychologie ; emocionalita ; vnímání ; vztah učitel-student ; pedagogická dovednost ; pedagogická zkušenost ; kresba ; vizuální vnímání ; inovace ve vzdělávání

<http://katalog.npmk.cz/documents/526594>

4.

Consumerist views of higher education and links to student wellbeing and achievement : an analysis based on the concept of autonomy as depicted in self-determination theory / [Konzumní pohledy na vysokoškolské vzdělávání a vazby na osobní pohodu a výsledky studentů : analýza založená na konceptu autonomie, jak je popsán v teorii sebeurčení] / Karen V. A. Morris -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 46, č. 5-6 (June-August) (2022), s. 836-849.

V anglickém vysokoškolském vzdělávání se stále více šíří konzumní názory a zároveň je stále více poukazováno na nutnost osobní pohody studentů. Výzkumy naznačují, že konzumní názory studentů souvisejí s menší pohodou a horšími studijními výsledky. Uvedená studie se snaží dokázat, že koncept autonomie (jak je popsán v teorii sebeurčení) by mohl poskytnout užitečný pohled na konzumní postoje a jejich možné dopady na studenty. Teorie sebeurčení předpokládá, že studenti mají optimální motivaci, když jsou uspokojeny jejich základní potřeby - kompetence, potřeba příbuznosti a nezávislost. Studie se zaměřuje na autonomii a zkoumá možné vazby mezi

konzumní orientací, osobní pohodou a úspěchy studentů prostřednictvím teorie sebeurčení. Další empirická práce by mohla užitečně prozkoumat a upřesnit předložené hypotézy.

vysoká škola ; student ; studentské chování ; proces učení ; wellbeing ; studijní metoda ; strategie učení ; self-efficacy ; nezávislost ; kompetence ; dovednost studovat ; postoj studenta ; Velká Británie ; konzumní společnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/526638>

5.

In-person vs distance - perceptions of foreign language teaching in Slovenian primary schools / [Osobní vs. distanční - vnímání výuky cizích jazyků na slovinských základních školách] / Mihaela Brumen, Špela Kovač Sanda, Tomaž Bratina -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [20], č. 1 (vol.67) (2022), s. 132-143.

Globální výzkumné studie distančního vzdělávání ve výuce cizích jazyků se zaměřují především na střední nebo vysoké školy. Předložený článek zkoumá, jak učitelé cizích jazyků základních škol (počet 119) ve Slovinsku vnímají distanční výuku během pandemie COVID-19 ve srovnání s prezenční výukou. Účelem studie bylo prozkoumat kvalitu, dosažené výsledky učení, výhody a překážky, kterým čelí učitelé cizích jazyků v rámci distanční výuky. Studie ukázala, že distanční výuka cizích jazyků byla pro učitele náročnější a více stresující než výuka ve třídě, protože žáci základních škol hůře reagují na technologie, potřebují vedení rodičů a jsou více odkázáni na socio-emocionální podporu učitele. Doplněno přehlednými tabulkami.

základní škola ; výuka ; forma výuky ; distanční vzdělávání ; vyučovací metoda ; didaktické využití počítače ; jazyková výuka ; cizí jazyk ; srovnávací analýza ; učitel ; kvalita vyučování ; hodnocení výuky ; sociální interakce ; citový vztah ; covid-19 ; Slovinsko ; pandemie ; práce učitele

<http://katalog.npmk.cz/documents/526399>

6.

Nutzung von Informations- und Kommunikationstechnologien (ICT) in der schulischen Heilpädagogik (IN_USE) : ein systematischer Überblick / [Využití informačních a komunikačních technologií (ICT) ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (IN_USE) : systematický přehled] / Daniela Nussbaumer, Dennis C. Hövel -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Zeitschrift für Heilpädagogik -- ISSN 0513-9066 -- Roč. 72, č. 12 (2021), s. 628-639.

Informační a komunikační technologie, jejichž využití je důležitým tématem pro vzdělávání v globálním rozměru (a to i kvůli pandemii covid-19), mají zásadní význam také pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Příspěvek představuje studii, jejímž cílem bylo identifikovat, shrnout a vyhodnotit odborné články o využívání ICT ve speciálním vzdělávání vycházející v různých jazykových prostředích. Z rešerší vyplynulo, že jako nejčastější způsob

využití těchto technologií byla označena podpora čtení a psaní. Za klíčový problém jsou označovány znalosti učitelů-speciálních pedagogů v oblasti ICT. Je poukázáno na pozitivní účinky podpory založené na ICT. Studie shrnuje, že postižení žáci mají z používání ICT prospěch bez ohledu na typ technologie.

informační technologie ; komunikační výchova ; práce s informacemi ; jazyky ; speciální vzdělávací potřeby ; speciální výuka ; žák ; čtení ; psaní ; učitel ; vzdělávání ; speciální pedagog ; znalost ; podpůrná opatření ; hodnocení ; odborná literatura ; rešerše ; covid-19 ; pandemie

<http://katalog.npmk.cz/documents/526643>

7.

Schulische Ausgangslagen und organisatorische Gestaltungsformen von Inklusion in der Sekundarstufe I in Deutschland / [Výchozí postavení škol a organizační formy inkluze na sekundárním stupni I v Německu] / Cornelia Gresch, Sonja Schmitt, Lena Külker, Janine Schledjewski, Katrin Böhme, Michael Grosche -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Zeitschrift für Heilpädagogik -- ISSN 0513-9066 -- Roč. 72, č. 10 (2021), s. 484-507.

V důsledku rostoucího úsilí o inkluzi v německém vzdělávacím systému se stále více žáků se speciálními vzdělávacími potřebami učí ve všeobecných školách. Za tímto účelem musí být vytvořeny vhodné rámcové podmínky a podpůrné služby pro tuto skupinu žáků. Autoři článku uvádějí, že zatímco výchozí situace a organizační formy inkluzivních základních škol byly v německém prostředí popsány poměrně přesně, ucelený popis pro nižší stupeň středních škol chyběl. Představená celostátní studie "Inklusion in der Sekundarstufe I in Deutschland" (INSIDE) tak byla první, která z dostupné datové základny zjišťovala stav výchozí situace a organizačních forem na nižším stupni u 1014 středních škol. Výsledky nabízejí pohled na různá východiska a přístupy škol a zároveň i prostor pro činnost vedení škol a učitelů.

sekundární vzdělávání ; nižší střední škola ; inkluzivní vzdělávání ; systém výchovy a vzdělávání ; speciální vzdělávací potřeby ; žák ; organizace výuky ; výsledek výzkumu ; podpůrná opatření ; řízení školy ; učitel ; všeobecné vzdělání ; sběr dat ; Německo

<http://katalog.npmk.cz/documents/526631>

8.

Slovak teachers' attitudes towards inclusive education / [Postoj slovenských učitelů k inkluzivnímu vzdělávání] / Mariana Cabanová, Bronislava Kasáčová, Marián Trnka -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [20], č. 1 (vol.67) (2022), s. 207-217.

Inkluzivní vzdělávání je řízený proces, který vytváří prostředí pro výchovu a vzdělávání, respekt k rozmanitosti, schopnostem a různým vzdělávacím potřebám žáků. Jedním z hlavních pilířů implementace inkluzivní vzdělávací politiky jsou postoje učitelů. Cílem výzkumu bylo sledovat

souvislosti a vztahy mezi proinkluzivními postoji učitelů, délkou praxe a obsahem jejich vzdělávacích aktivit. Výzkumný vzorek tvořilo 926 učitelů mateřských a základních škol na Slovensku. Výsledky ukázaly, že učitelé mateřských škol měli pozitivnější postoje k inkluzivnímu vzdělávání než učitelé škol základních. Ve vzdělávání existují možnosti a témata, jejichž prostřednictvím lze u učitelů základních škol proinkluzivní postoje rozvíjet.

základní škola ; mateřská škola ; výchova a vzdělávání ; inkluzivní vzdělávání ; výchovně-vzdělávací principy ; učitel ; postoj učitele ; názor ; komparace ; školská politika ; další vzdělávání učitelů ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/526401>

9.

SMARTS programme and pupils' metacognitive abilities – a pilot study / [Program SMARTS a metakognitivní schopnosti žáků – pilotní studie] / Iveta Kovalčíková, Ivana Martinková -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [20], č. 1 (vol.67) (2022), s. 17-29.

Ve školství začíná hrát stále významnější úlohu problematika metakognice. Je definována jako schopnost člověka plánovat, monitorovat, hodnotit procesy, které používá během učení. Předložený příspěvek se zaměřuje na dopad intervence metakognitivních schopností studentů. Metakognitivní program SMARTS (Massachusetts, USA) byl adaptován a pilotně testován v podmínkách slovenského vzdělávacího kontextu. Příspěvek analyzuje formou kvalitativních intervenčních případových studií diagnostický potenciál SMARTS: 1) odhaluje nedostatky v metakognitivních schopnostech studentů (organizace a stanovení priorit), 2) přispívá ke zlepšení specifické metakognitivní schopnosti studenta, 3) sleduje výsledek intervence (stagnace, pokrok, regrese).

student ; proces učení ; strategie učení ; poznávací proces ; kognitivní styl ; usuzování ; badatelsky orientovaná výuka ; rozvíjení schopností ; pilotní projekt ; rozvoj vzdělání ; inovace ve vzdělávání ; experimentální pedagogika ; Slovensko ; metakognice ; studie

<http://katalog.npmk.cz/documents/526398>

10.

Sredstva i metody fizičeskoj kul'tury v razvitii social'nogo intellekta detej 6-7 let / [Prostředky a metody tělesné kultury v rozvoji sociální inteligence dětí ve věku 6-7 let] / Irina Viktorovna Suškova, Olesja Nikolajevna Loškareva -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 94, č. 10 (2022), s. 10-18.

Článek reflektuje otázku, jaké využívat prostředky a metody tělesné kultury pro rozvoj sociální inteligence u starších předškolních dětí. Autorky vysvětlují pojmy "tělesný rozvoj", "tělesná

kultura" a "tělesná výchova". Je diskutován vliv prostředků a metod na rozvoj struktury sociální inteligence u dětí staršího předškolního věku a popsán odpovídající algoritmus pedagogické práce s nimi.

tělesná výchova ; tělesná zdatnost ; tělesný vývoj ; algoritmus ; rozvoj ; inteligence ; sociální dovednost ; Rusko ; tělesná kultura ; prostředek ; prostředek výchovy ; metoda ; věk 6-7

<http://katalog.npmk.cz/documents/526469>

11.

Unravelling why students do or do not stay committed to a programme when making a higher education choice / [Proč studenti při výběru vysokoškolského vzdělávání zůstávají nebo nezůstávají u původně zvoleného programu] / J. P. Vulperhorst, R. M. van der Rijst, H. T. Holmegaard, S. F. Akkerman -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 46, č. 5-6 (June-August) (2022), s. 651-666.

Je popsán výzkum, jaké mechanismy ovlivňují rozhodnutí studentů o přechodu z jednoho studijního programu do druhého při výběru vysokoškolského programu, který dobře odpovídá jejich zájmům. Proběhlo osmáct polostrukturovaných rozhovorů s nizozemskými studenty v posledním ročníku střední školy těsně před konečným zápisem na univerzitu. Rozhovory byly tematicky analyzovány a byly identifikovány dva mechanismy, kdy studenti někdy zcela náhle přešli z jednoho programu do druhého, a dva mechanismy, které by mohly zabránit změně programu, přestože mají pochybnosti o svém výběru. Článek poskytuje podrobný teoretický pohled na rozhodování studentů o vysokoškolských programech v průběhu času, a uzavírá praktickými doporučeními, jak studenty podpořit.

student ; střední škola ; přechod ze střední na vysokou školu ; studijní obor ; volba studijního oboru ; univerzita ; studijní program ; zájmový profil ; časový faktor ; výběrové kritérium ; postoj studenta ; změna postoje ; Nizozemsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/526589>

12.

Variable sonderpädagogische Unterrichtsplanung - neue Impulse der sonderpädagogischen Unterrichtsplanung in der Fachrichtung Emotionale und soziale Entwicklung / [Variabilní plánování vyučování pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami - nové podněty pro plánování výuky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v oblasti emočního a sociálního vývoje] / Alexander Lang, Georg Walbert -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Zeitschrift für Heilpädagogik -- ISSN 0513-9066 -- Roč. 72, č. 1 (2021), s. 23-33.

V době rozmanitých společenských otřesů a dynamicky se měnícího školského prostředí, jakož i rostoucí pluralizace životní reality - i v důsledku inkluze ve školství - nastal čas pro pružnější

uvažování o speciálním vzdělávání. Autoři příspěvku uvažují o principech výchovy a vzdělávání s ohledem na emoční a sociální vývoj žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Považují za důležité reagovat na změny ve společnosti vyšší mírou dynamiky či variability v oblasti plánování speciální pedagogiky.

speciální pedagogika ; speciální vzdělávací potřeby ; plánování ve školství ; společenská změna ; inkluzivní vzdělávání ; výchova a vzdělávání ; emoce ; sociální učení ; žák ; dynamika ; variabilita

<http://katalog.npmk.cz/documents/526361>

13.

Was heißt denn hier Inklusion? : eine diskursanalytische Untersuchung der Beitragstitel von fünf Fachzeitschriften im Zeitraum 2006 bis 2018 und ihre Bedeutung für die Praxis / [Co tady znamená inkluze? : diskurzní analytické šetření na příkladu titulů pěti odborných časopisů v období 2006 až 2018 a jeho význam pro praxi] / Andrea Kleeberg-Niepage, Moana Ladewig, Marie-Theres Marx, Anton Perzy -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Zeitschrift für Heilpädagogik -- ISSN 0513-9066 -- Roč. 72, č. 3 (2021), s. 112-122.

Autoři příspěvku zkoumali pět německojazyčných odborných časopisů z oblasti psychologie a speciální pedagogiky. Na pozadí chápání inkluze jako diskurzu si v empirickém příspěvku, který vychází z diskurzně-analytického studia názvů článků v speciálně-pedagogických a (pedagogicko)psychologických časopisech z let 2006-2018, kladli několik otázek. Sledovali, jak se o tématu inkluze pojednávalo ve vědeckém diskurzu, v němž se částečně překrývaly nebo dokonce synonymně vyskytovaly termíny inkluze, integrace, heterogenita a od roku 2016 intersekcionalita. Všimli si kontroverzních debat o tom, zda je diagnostika a kategorizace nezbytná, anebo neslučitelná s inkluzivní myšlenkou. Ukázalo se, že v diskurzu ve zkoumaných periodikách docházelo k zmatení pojmů a objevovaly se i úvahy, že inkluze lze dosáhnout přizpůsobením jednotlivců stávajícímu školskému systému.

speciální pedagogika ; psychologie ; pedagogika ; diskuse ; analýza vědecké literatury ; odborný časopis ; inkluzivní vzdělávání ; integrace ; analýza ; diagnostika ; pojem ; adaptace ; školství ; sociální inkluze ; německy mluvící země ; inkluze ; kategorizace ; heterogenita ; intersekcionalita ; 2006-2018

<http://katalog.npmk.cz/documents/526391>

14.

"Where are all the men?" : working-class male students and care-based degrees / ["Kde jsou všichni ti muži?" : studenti dělnického původu v oboru pečovatelsví] / Craig Johnston, Simon Bradford -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 46, č. 5-6 (June-August) (2022), s. 753-765.

Předložená studie se zaměřila na sociální rozdíly (třídní původ a gender) a formování zkušeností studentů, mužů dělnického původu, v oborech, kde dominují ženy: učitel pro primární vzdělávání, sociální práce, zdravotní a sociální péče. Průzkum proběhl na jedné anglické univerzitě a zaměřil se na vztah těchto studentů s vrstevníky, názory na pedagogické postupy a reakci na tzv. aktivní učení (zahrnuje interaktivní přednášky, zkušenostní učení a analýzu případových studií a má stále větší vliv na výuku a učení se o profesních cestách v ošetrovatelství, sociální práci a výuce). Výzkum je zasazen do politického rámce, který podporuje inovativní formy učení ve Velké Británii s cílem zapojit "netradiční" studenty. Aspirace studentů z dělnické třídy na práci v pečovatelském sektoru doprovázel pocit nepatřičnosti a překračování rámce společenských a kulturních ráďů.

univerzita ; odborná vysoká škola ; studijní obor ; cílové skupiny výchovy a vzdělávání ; dělnické vzdělávání ; školská politika ; přístupnost vzdělání ; rovnost možností ; sociální nerovnost ; sociální interakce ; společenská potřeba vzdělání ; gender ; forma výuky ; aktivizující metoda ; muž ; dělnická třída ; Velká Británie ; pečovatelství

<http://katalog.npmk.cz/documents/526634>

15.

Zur "Banalität des Bösen" (Ahrendt) in Feldern der Heil- und Sonderpädagogik : Dilemmata einer Wissenschaft und ihrer Praxis als Artefakt / [K "banalitä zla" (Ahrendtová) v oblasti léčebné a speciální pedagogiky : dilemata vědy a její praxe jako artefaktu] / Georg Feuser -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Behindertenpädagogik : Vierteljahresschrift für Behindertenpädagogik und Integration Behinderter in Praxis, Forschung und Lehre -- ISSN 0341-7301 -- Roč. 61, č. 2 (2022), s. 118-136.

Příspěvek se zabývá zneužíváním moci, které jeho autor v kontextu léčebné a speciální pedagogiky považuje za symptomatické. Jde-li o jednotlivé případy, které vyjdou najevo, jsou "zvenčí" s lítostí odsuzovány. Zaměření na jednotlivé případy však odvádí pozornost od uvědomění si existence institucionálního násilí a chybějícího respektu k lidem, kteří v institucích žijí, učí se, pracují a bydlí. Autor příspěvku hovoří o společenských dohodách, díky nimž je konstituována léčebná a speciální pedagogika jako věda a je institucionalizováno její pole působnosti, a to bez uvědomění si dialektiky procesů vylučování a začleňování jako inherentních mocenských vztahů a struktur nadvlády.

speciální pedagogika ; moc ; násilí ; autorita ; společnost ; věda ; exkluze ve vzdělávání ; Ahrendt, Hannah ; institucionální péče ; dialektika ; vztahy ; inkluze

<http://katalog.npmk.cz/documents/526600>